

ИЗТОЧНА АЗИЯ

Азия е най-големият и най-населеният континент на света и има съществено геостратегическо значение за ЕС. ЕС има трима стратегически партньори в Източна Азия: Китай, Япония и Република Корея. Съюзът е изправен пред проблеми със сигурността в региона като ядреното предизвикателство в Северна Корея и морските спорове в Южнокитайско море. ЕС е силен икономически фактор и важен донор на помощ за развитие, чиято дейност насърчава институционалното изграждане, демокрацията, доброто управление и правата на човека.

Този информационен фиш описва източната част на Азия. Виж още информационните фишове относно Южна Азия ([5.6.7](#)) и Югоизточна Азия ([5.6.9](#)).

ПРАВНО ОСНОВАНИЕ

- Дял V (Външна дейност на ЕС) от Договора за Европейския съюз (ДЕС);
- Членове 206—207 (търговия) и членове 216—219 (международни споразумения) от Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС);
- споразумения за партньорство и сътрудничество (СПС) (двустранни отношения).

ИЗТОЧНА АЗИЯ

А. Китай

ЕС възобнови своите отношения с Китай през 1994 г., но оръжейното ембарго, наложено от ЕС след събитията на площад „Тянанмън“ през 1989 г., остава в сила. Нарастващата геополитическа и икономическа взаимозависимост между двамата партньори е намерила отражение в съвместната „Стратегическата програма за сътрудничество между ЕС и Китай до 2020 г.“, която е довела до задълбочаване и разширяване на сътрудничеството в широк спектър от области като външната политика и политиката за сигурност, икономическото развитие, световното управление и многостранното сътрудничество в областта на търговията и инвестициите и в социалната сфера, в областта на околната среда, и в други области, включително контакти между хората.

През 2016 г. Комисията прие съвместно съобщение относно елементи за нова стратегия на ЕС за Китай, в което се подчертава необходимостта от

ангажиране на Китай в процеса на реформи, като същевременно се насърчават реципрочността, еднаквите условия на конкуренция и лоялната конкуренция във всички области на сътрудничество. Предложената стратегия постави акцент и върху насърчаването на инфраструктурата, търговията и цифровата и междуличностната свързаност между двете държави въз основа на отворена и прозрачна платформа, основана на правила.

Въз основа на предложената стратегия от 2016 г. през март 2019 г. Комисията публикува съвместно съобщение, озаглавено „ЕС—Китай — стратегически перспективи“, в което се призовава за многостранен подход, който обхваща различни области на политиката и изисква пълно единство на държавите — членки на ЕС, в сътрудничеството с Китай. В този документ относно стратегическите перспективи се призовава за по-задълбочено ангажиране в преследването на общи интереси на световно равнище и за по-силен тласък за реципрочни условия в икономическата сфера.

21-вата среща на най-високо равнище между ЕС и Китай се проведе в Брюксел на 9 април 2019 г. след стратегическия диалог между ЕС и Китай, проведен на 18 март 2019 г. в Брюксел, като подготовка за срещата на най-високо равнище. В [Съвместното изявление от 9 април 2019 г.](#) се отразява един продължаващ опит не само за сътрудничество по отношение на глобалните предизвикателства, но и за стимулиране на двустранни икономически отношения, основани в по-голяма степен на недискриминацията, лоялната конкуренция и еднаквите условия на конкуренция. По-специално ЕС и Китай постигнаха съгласие за търсене на решения на редица ключови пречки, определени от двете страни, „с преглед, който ще бъде извършен на следващата среща на най-високо равнище между ЕС и Китай“.

В съвместното изявление беше потвърдено, че в качеството си на глобални участници ЕС и Китай носят споделена отговорност за справянето с регионалните и глобалните предизвикателства като изменението на климата и изпълнението на Споразумението от Париж в областта на климата (COP21), общите заплахи за сигурността, включително борбата с тероризма и киберсигурността, и спазването на Съвместния всеобхватен план за действие във връзка с ядрената програма на Иран. Двете страни също така потвърдиха решимостта си за засилване на многостранното сътрудничество и основаната на правила многостранна търговска система, включително процесите на реформа на международните парични и финансови системи (включително квотите на МВФ) и за реформиране на Световната търговска организация, за което ЕС и Китай създадоха съвместна работна група. Те потвърдиха значението на G-20 като „основен форум за международно икономическо и финансово сътрудничество“ за поддържане на многостранната система. Двете страни също така поеха ангажимент да подобряват свързаността между Европа и Азия на основата на пазарни правила, прозрачност, открити обществени поръчки, равни условия и лоялна конкуренция и да създават полезни взаимодействия между стратегията на ЕС за свързване на Европа и Азия и инициативата на Китай „Един пояс, един път“.

Продължават преговорите за амбициозно двустранно Всеобхватно инвестиционно споразумение, насочено към създаването на равни условия за

конкуренция за предприятията, осигуряване на нови пазарни възможности и на закрила за инвеститорите и техните инвестиции и към даване на възможност на двете страни да разглеждат възможността за по-широки и по-дълбоки амбиции.

ЕС продължава да бъде най-големият търговски партньор на Китай, докато Китай е вторият по големина търговски партньор на ЕС. Търговията със стоки между ЕС и Китай е на стойност над 1,5 милиарда евро дневно, като износът от ЕС през 2018 г. е в размер на 210 милиарда евро, а съвкупният размер на вноса възлиза на 395 млрд. евро. Износът на услуги от ЕС за Китай през 2017 г. достигна 44 милиарда евро, а вносът на услуги беше на стойност 28 милиарда евро. През 2017 г. притокът на преките китайски чуждестранни инвестиции в ЕС достигна рекорден размер от 30 милиарда евро, докато преките чуждестранни инвестиции на ЕС в Китай съгласно оценките бяха в размер на 6 до 7 милиарда евро.

Европейският парламент обърна внимание на извършваните от Китай нарушения на правата на човека, включително произволното задържане, наличието на трудови лагери, смъртното наказание, ограничаването на свободата на изразяване на мнение, принудителните аборти и репресивните политики в [Тибет](#) и Синцзян. Парламентът също така подкрепи призива на китайски граждани за ефективни политически реформи^[1] и осъди третирането на различни отделни защитници на правата на човека и активисти. Китай се противопоставя решително на всякаква външна „намеса“ във вътрешните работи, включително по въпроси, свързани с правата на човека. 37-мият кръг от диалога ЕС—Китай по правата на човека се проведе през април 2019 г.

Б. Тайван

ЕС се придържа към „политика за един Китай“ и не признава Тайван като суверенна държава. Въпреки това ЕС продължава своята ангажираност с Тайван в неполитически области, включително търговски и икономически области като търговия, научни изследвания и изменение на климата.

ЕС е разработил добре структуриран диалог по икономически и търговски въпроси с Тайван в редица сектори като автомобилостроене, лекарствени изделия, козметични продукти и медицинско оборудване. ЕС е четвъртият по големина търговски партньор на Тайван след Китай, САЩ и Япония, а търговията със стоки между ЕС и Тайван достигна нов рекорд от 51,9 милиарда евро през 2018 г. Преките чуждестранни инвестиции (ПЧИ) от страна на ЕС са в размер на 21,2 милиарда евро (2017 г.) и това прави ЕС най-големия инвеститор в Тайван.

Парламентът многократно поощряваше по-тясно двустранно сътрудничество между ЕС и Тайван в области като търговията, научните изследвания, културата, образованието, изменението на климата и опазването на околната среда, като изразяваше подкрепата си за евентуални преговори за споразумение за инвестиции между ЕС и Тайван.

---

[1]Резолюция на Европейския парламент от 14 март 2013 г. относно отношенията между ЕС и Китай (ОВ С 36, 29.1.2016 г., стр. 126)

ЕС и Тайван проведоха своите първи годишни консултации по правата на човека на 22 март 2018 г., на които бяха обсъдени основни въпроси, свързани с правата на човека, като например всеобщият характер на правата на човека. По време на срещата ЕС приветства Тайван за доброволното включване в националното законодателство на разпоредбите на основните пактове на ООН за правата на човека и за неговия механизъм за международно преразглеждане.

През януари 2020 г. Тайван ще проведе 15-ия кръг от президентските избори. Сегашният президент Цай Инг-Уен от Демократическата прогресивна партия ще участва в изборите, като в тях ще участва и Хан Куо-Ю от Гоминданг (Китайската националистическа партия). За изборни обществени постове се борят и шестима независими кандидати.

В. Хонконг

Отношенията между ЕС и Хонконг обхващат търговията и икономическото развитие, митническото сътрудничество, иновациите и технологиите, конкуренцията, безопасността на храните, околната среда и образованието. През 2018 г. ЕС беше вторият по големина търговски партньор на Хонконг след континентален Китай, а Хонконг беше 17-тият по големина търговски партньор на ЕС по отношение на търговията със стоки и десети по големина партньор по отношение на търговията с услуги. 12-тата среща за структуриран диалог между ЕС и Хонконг се проведе през декември 2018 г. Благодарение на подобренията в управлението, ЕС премахна Хонконг от списъка за наблюдение на [данъчните юрисдикции, които не оказват съдействие](#), на 12 март 2019 г.

[В препоръката на Европейския парламент от 13 декември 2017 г.](#), публикувана във връзка с 20-ата годишнина от създаването на Специалния административен район Хонконг (САР), се подчертава, че спазването на Основния закон на специалния административен район Хонконг е въпрос от ключово значение за по-нататъшното укрепване на отношенията с ЕС. Въпреки че ЕС се придържа към „политика за един Китай“ и признава възраженията на Китай във връзка с „намесата във вътрешните работи“, препоръката осъжда Китай за намеса във вътрешните работи на Хонконг, което може да застраши дългосрочната жизнеспособност на модела „една държава, две системи“. Продължаващите демонстрации, започнали през март 2019 г. след въвеждането на проектозакона относно правонарушителите бегълци и относно взаимопомощта по наказателноправни въпроси, доведоха до ескалиране на насилието и до трайни размириците в Хонконг. ЕС твърди, че мерките за намаляване на напрежението и диалогът са от ключово значение за постигането на мирно решение, наред със зачитането на основните свободи, гарантирани в рамките на принципа „една държава — две системи“. ЕС отдава голямо значение на високата степен на автономност на Хонконг, която трябва да бъде запазена в съответствие с Основния закон и международните ангажименти. Трайното зачитане на основните права и свободи и независимостта на съдебната система продължават да бъдат от съществено значение за развитието на Хонконг.

Г. Япония

Япония е стратегически партньор на ЕС от 2003 г. насам и споделя неговите ценности за правата на човека, демокрацията и принципите на правовата държава. Споразумението за стратегическо партньорство между ЕС и Япония (ССП), което влезе в сила временно на 1 февруари 2019 г. и обхваща политическия диалог и сътрудничеството по въпроси на политиката и по регионални и глобални предизвикателства, издига партньорството на ново равнище. То също така ще укрепи междупарламентарния диалог между Европейския парламент и парламента на Япония. Споразумението за икономическо партньорство (СИП) между ЕС и Япония, едно от най-всеобхватните споразумения на ЕС за свободна търговия, влезе в сила на 1 февруари 2019 г. Очаква се то да стимулира търговията и икономическия растеж и на двете страни. В СИП се съдържат ангажименти както по отношение на търговията със стоки, така и по отношение на услугите и в него се предвижда рамка за насърчаване на двустранните инвестиции. В него също така се определят амбициозни цели за устойчиво развитие и за първи път се включва конкретен ангажимент по отношение на Парижкото споразумение относно изменението на климата.

ЕС и Япония споделят обща визия за отворена и основана на правила световна икономика, която гарантира най-високи стандарти.

Япония е вторият по обем търговски партньор на ЕС в Азия след Китай, като общият търговски обмен между двете страни възлиза на 135 млрд. евро през 2018 г. Двете страни продължават да бъдат ангажирани с по-нататъшното повишаване на инвестиционните отношения чрез сключването в близко бъдеще на отделно инвестиционно споразумение, което ще включва стандарти за защита на инвеститорите/инвестициите и механизъм за разрешаване на спорове. На 17 юли 2018 г. ЕС и Япония приключиха преговорите за адекватно равнище на защита на данните. На 23 януари 2019 г. ЕС и Япония приеха решения за взаимно признаване на системите за защита на личните данни като „еквивалентни“, като по този начин по този начин беше създадена най-голямата зона на безопасни потоци от данни в света.

На 25 април 2019 г. беше проведена 26-тата среща на най-високо равнище ЕС—Япония, като беше поставен акцент върху изменението на климата, регионалната сигурност и търговията, както и състоянието на двустранните отношения. На 27 септември, по време на второто посещение на министър-председателя Абе в Брюксел през 2019 г., ЕС и Япония подписаха Партньорството за устойчива свързаност и качествена инфраструктура между Европейския съюз и Япония.

Д. Република Корея (Южна Корея)

Отношенията между ЕС и Южна Корея водят своето начало от Споразумението от 1997 г. за сътрудничество и административна взаимопомощ по митническите въпроси. Към днешна дата Република Корея е един от десетте стратегически партньори на ЕС в областта на световната сигурност, икономиката, околната среда и международното сътрудничество. Двустранната търговия между ЕС и Южна Корея е нараснала значително и е достигнала рекордно равнище от над

100 млрд. евро през 2018 г. ЕС е значителен инвеститор в Южна Корея: преките чуждестранни инвестиции (ПЧИ) от страна на ЕС са в размер на 51 милиарда евро за 2017 г.

Секторът на науката и технологиите в Южна Корея е един от най-напредналите в света. Той се стреми да се съсредоточава върху иновациите и има впечатляващи постижения в областта на роботиката и изкуствения интелект, като по този начин открива нови възможности за засилване на съвместното научно и технологично сътрудничество с ЕС.

Южна Корея има силно цифровизирана икономика и разработва национална стратегия за сигурност в кибернетичното пространство, след като понесе хакерски атаки, които засегнаха милиони хора и официални сайтове. Северна Корея беше обвинена в извършването на по-голямата част от значителните кибератаки. Налице е засилено сътрудничество между ЕС и Южна Корея за борба със заплахите в кибернетичното пространство. Петият диалог между ЕС и Южна Корея по въпроси, свързани с кибернетичното пространство (т. нар. кибердиалог), беше проведен в Брюксел през юни 2019 г.

Икономическите ангажименти и премахването на ядреното оръжие са настоящите приоритети за отношенията между двете корейски държави. Участието на Северна Корея в зимните олимпийски игри през февруари 2018 г. в Пьончанг отбеляза повратна точка. Президентът на Южна Корея Мун Дже-ин се опитва да облекчи напрежението в отношенията със Северна Корея посредством диалог и мерки за изграждане на доверие. Между април и септември 2018 г. се състояха три срещи на най-високо равнище между Северна и Южна Корея с цел премахване на ядреното оръжие от Корейския полуостров. Независимо от това, отношенията между двете корейски държави се влошиха през 2019 г. след срещата на най-високо равнище между САЩ и Северна Корея в Ханой и се влошиха отново през август 2019 г. след съвместни военни учения на САЩ и Южна Корея, описани от Северна Корея като нарушение на трите споразумения, сключени през 2018 г., като КНДР обвини Южна Корея в заговор с външни сили и в продължаване на извършване на скрити враждебни действия. ЕС подкрепя дипломатическо решение на корейската ядрена криза.

През март 2017 г. Конституционният съд на Южна Корея потвърди подвеждането под отговорност на бившия президент Пак Гън Хе. Мун Дже-ин, лидер на Демократическата партия (Партията „Минджо“), беше избран за президент през май 2017 г. Новата администрация изпълнява амбициозна програма за икономически растеж, увеличаване на държавните разходи и осъществяване на преразпределителни социални политики. През септември 2019 г. президентът Мун назначи Чо Кук за министър на правосъдието с цел разработване на реформа на съдебната система, включително създаването на агенция за борба с корупцията, насочена към разследване на високопоставени служители. На фона на полемиката и обвиненията в корупция Чо Кук подаде оставка на 14 октомври 2019 г. Твърденията нанесоха удар на авторитета на управляващата партия „Минджо“ в периода преди парламентарните избори през април 2020 г. През октомври 2019 г. рейтингът на одобрение на президента Мун беше най-нисък от 2017 г. насам, въпреки обещанието му да даде приоритет на създаването

на работни места, да въведе реформи за борба с корупцията и да намали неравенството.

Делегация на комисията по външни работи на Парламента посети Япония и Южна Корея през април 2018 г. с цел задълбочаване на двустранните стратегически партньорства и парламентарното измерение на тези партньорства.

Деветата среща на най-високо равнище ЕС—Южна Корея беше проведена на 19 октомври 2018 г. в Брюксел. ЕС и Южна Корея обсъдиха разширяването на двустранната програма и по-широките предизвикателства, свързани с глобалната и регионалната сигурност и мира и неразпространението на оръжия за масово унищожение.

През ноември 2019 г. делегация на Южна Корея от Националното събрание посети Европейския парламент в Брюксел за своето 21-во междупарламентарно заседание. Обсъжданията се съсредоточиха върху споразумението за свободна търговия, изменението на климата, сигурността и технологиите.

Южна Корея все още не е подписала четири от основните конвенции на МОТ относно принудителния труд, свободата на сдружаване, защитата на правото на организиране и на колективно договаряне. През октомври 2019 г. правителството одобри изпращането на законодателните проекти в Националното събрание. Не е известно дали законодателните актове сметките ще бъдат приети поради противопоставяне от страна на предприятията и на профсъюзите.

Е. Корейска народнодемократична република (КНДР/Северна Корея)

ЕС прилага политика на „критичен ангажимент“ спрямо Корейската народнодемократична република (КНДР или Северна Корея), която съчетава упражняването на натиск със санкции и други мерки, като същевременно поддържа открити каналите за комуникация. Двустранните отношения са ограничени и не са в сила двустранни политически или търговски договори между ЕС и Северна Корея. Освен това, с изключение на хуманитарната помощ, сътрудничеството за развитие от страна на ЕС, свързано главно с продоволствената сигурност, е предмет на политически съображения, санкции на ООН и други ограничения. Парламентът прие няколко резолюции, с които осъжда Северна Корея във връзка с провежданите от Пхеняан ядрени и оръжейни програми и изразява голяма загриженост относно влошаването на положението с правата на човека в страната.

С цел допълване и засилване на съответните резолюции на Съвета за сигурност на ООН (2270, 2321, 2371, 2375 и 2397), [ЕС е разширил неколккратно обхвата на санкциите срещу КНДР](#), като е разширил забраната за инвестиции извън финансовите услуги и транспорта, така че те да включват и нови сектори. Те включват конвенционалната оръжейна промишленост, металургията, авиокосмическата промишленост и компютърни услуги, както и услугите, свързани с минното дело и производството в химическата, добивната и преработвателната промишленост. [През април 2018 г. ЕС добави 1 лице и 21 стопански субекта към списъка на лицата, които подлежат на ограничителни мерки, насочени срещу КНДР](#), заради тяхното участие в незаконни търговски дейности и действия за улесняване на заобикалянето на санкциите.

Понастоящем 80 физически лица и 75 субекта са включени в списъка на ООН, като 59 лица и девет образувания са санкционирани от ЕС самостоятелно.

След съвместното участие на Северна Корея с Южна Корея в Зимните олимпийски игри през февруари 2018 г. в Пьончанг, през април, май и септември 2018 г. се проведоха три срещи на най-високо равнище между Северна и Южна Корея. Тази историческа стъпка показва взаимния интерес на двете държави да преследват целта за намаляване на напрежението и за мир на Корейския полуостров.

Първата среща на най-високо равнище между КНДР и САЩ беше проведена на 12 юни 2018 г. в Сингапур. В съвместното изявление от 12 юни 2018 г. президентът на Северна Корея Ким Чен Ун и президентът на САЩ Доналд Тръмп постигнаха съгласие за установяване на нови отношение, основани на декларацията от Панмунджом, подписана на 27 април 2018 г. на срещата на най-високо равнище между Северна и Южна Корея. КНДР се ангажира да работи за пълното премахване на ядреното оръжие на Корейския полуостров. Втората среща на високо равнище между КНДР и САЩ беше проведена в Ханой (Виетнам) на 27—28 февруари 2019 г., но не беше постигнато споразумение относно премахването на ядреното оръжие. Президентът на САЩ Тръмп заяви, че е готов да продължи преговорите с Ким Чен Ун. За момента отношенията със САЩ са в застой, а мерките за намаляване на напрежението са замразени.

Ulrich Jochheim / Jorge Soutullo
11/2019

